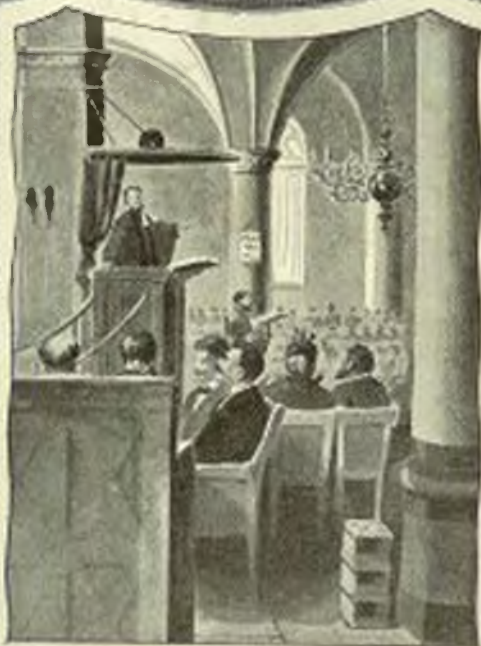

DE KLOK VAN BAAS WILLEMS

EEN VERHAAL UIT HET ENGELSCHE VAN

Mevr. O. F. WALTON

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

De klok van baas Willems

EEN VERHAAL UIT HET ENGELSCH

VAN

Mevr. O. F. WALTON,

Schrijfster van: „Dotje”, „Achter de schermen”, „Christoffels oude orgel”

DERDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I.

WAARUIT BLIJKT, DAT BAAS WILLEMS, DRIE JAAR GELEDEN, OP OUDEJAARSAVOND ZIJNE KLOK OPWOND.

Willems was een knap en welgesteld ambachtsman, en behoorde dus niet tot die ongelukkige dronkaards, die iederen stand ootereen, en zichzelve in 't verderf storten.

Hij had een open en eerlijk gelaat, terwijl zijn stevige armen ruimschoots in zijn onderhoud voorzagen, waardoor hij, evenals vroeger zijn vader, algemeen geacht werd.

Nadat Willems zijne leerjaren met vrucht volbracht, en zich verder flink op zijn ambacht had toegelegd, begon hij aan trouwen te denken, en daar onze vriend zijn geld niet naar de kroeg gebracht, of op andere wijze verspild had, zooals bijvoorbeeld door zich boven zijn stand te kleeden, kon hij een knap meisje ten huwelijk vragen.

Bij al die goede hoedanigheden had Willems

geen grooten dunk van zichzelf, zoodat hij eerst na lang aarzelen Mietje Groen zijne genegenheid durfde verklaren. Toen deze van haren kant geen tegenbedenkingen had, was alles in orde, en werd hun huwelijk weldra op een zonnigen Meidag kerkelijk ingezegend.

Mietje kwam in een gezellig huisje, dat haar man netjes gemeubeld had; bovendien bezat hij nog f600 in de spaarbank, zoodat hunne vooruitzichten, ook wat het geldelijke betreft, bijzondêr goed waren.

De klok, waarvan ik hierboven sprak, kocht Willems zoo wat een jaar geleden, op een boelhuis, voor een spotprijs; maar zooals het met veel koopjes gaat, ging het ook hier. Weldra bleek het, dat goedkoop nog duurkoop was; want hoe dikwijls de klok opgewonden en verzet werd, nooit was zij gelijk; zij liep te gauw of te langzaam.

Eindelijk kwam Willems' zootje op den verstandigen inval, dat het binnenwerk versleten zou zijn; dat denkbeeld vond bijval, en na rijp beraad werd besloten het te vernieuwen. Op Oudejaarsavond regelde Willems zijne klok in bijzijn van den knaap, die wegens het feest had mogen opblijven.

Het was verbazend, welk een gemak zij nu van de klok hadden, wijl zij altijd gelijk

was, waardoor de man al zijne bezigheden er naar kon regelen. Het geheele jaar door ging alles om zoo te zeggen op klokslag, zoodat al de huisgenooten op den volgenden Oudejaarsavond het eens waren, dat de moeite en kosten, aan de klok besteed, niet vergeefsch waren geweest.

II.

WILLEMS WINDT WEDER ZIJNE KLOK OP
OUDEJAARSAVOND OP.

„Ziezoo,” zei Willems, toen hij eenige minuten vóór twaalven zijne klok had opgewonden, „nu zal het weër wel een jaartje goed met je gaan;” en daarop maakte hij zich gereed om naar bed te gaan.

Sam, die soms vreemde invallen had en zonderlinge vragen kon doen, vroeg, toen zijn vader hem goeden nacht wenschte: „Vader, zal het met u het volgende jaar ook goed gaan?”

„O! wat!” antwoordde hij, en ging naar bed. Of het klokgelui hem uit den slaap hield,

weten wij niet; maar wel, dat hij heel lang lag te luisteren naar het kleppen van den ouden kerktoeren, dat door den scherpen noordenwind tot in zijne woning doordrong.

Dikwijls meenen wij in het klokgelui verstaanbare woorden of stemmen te hooren; onzen Willems althans scheen het onophoudelijk toe te roepen: „Zult gij het dit jaar goed maken?” Telkens veranderde de wijs, maar steeds vernam hij dezelfde woorden.

Eindelijk geleek de klank zoo volmaakt op dien eener menschelijke stem, dat hij opstond en naar het bed van zijn zoontje ging, om te zien of hij soms die vraag zoo dikwijls herhaalde; maar Sam lag gerust te slapen.

„O!” zei hij, weër naar bed gaande, „’t was maar verbeelding;” doch zelfs toen de klok ophield met luiden, hoorde hij nog gedurig die vraag: „Zult gij het dit jaar goed maken?”

Dat is toch vreemd, dacht Willems, daar moet wat achter steken, en begon er over na te denken.

Al denkende, herinnerde hij zich een en ander, waarop hij vroeger niet veel acht had geslagen. Wat kan dat beteekenen: „goed maken; had hij het dan het vorige jaar niet goed gemaakt, en waarom zou hij het ’t

volgende niet eveneens doen? Hij had behoorlijk zijne schulden betaald; dat konden al zijne bureu niet zeggen, zelfs zij niet, die ver boven hem stonden; al zijn andere verplichtingen was hij stipt nagekomen; voor zijn vrouw en kind was hij goed geweest; hij had hard gewerkt, en maar weinig voor zichzelf begeerd; was dat dan niet goed? Dat al die dingen goed waren leed geen twijfel, en toch kon hij die lastige vraag maar niet afweren. Eindelijk begon onze vriend verder te denken, en daar hij met zijn gansche hart er bij was, begon hij licht in de zaak te krijgen; hij dacht onder anderen: Daar het leven eene reis is, moet de mensch ergens heengaan, en waarwaarts ben ik verleden jaar geweest?

Ja, dacht hij, dat is een moeilijke vraag, maar zij moet toch beantwoord worden. Als ik op dit oogenblik eens opgeroepen, en mij gezegd werd: „Willems, nog heden nacht komt er een einde aan uwe levensreis; gij zult sterven vóór de volgende dag aanbreekt,” zou het dan blijken, dat ik op den rechten weg ben?

Zijn hart begon hevig te kloppen, want hij voelde maar al te wel, dat hij met de hand op zijn hart, niet zou kunnen zeggen: „Ik ben bereid om te sterven. Ik ben op den goeden

weg, de dood voert mij maar een stap verder, en dan beërf ik het eeuwige, onverderfelijke leven.”

Dat Willems den goeden weg niet bewandeld had, was maar al te waar: om waren godsdienst had hij zich niet veel bekommerd, hoewel hij ingetogen en zedelijk braaf geleefd had.

Zijne plaats in Gods huis had dikwijls leeg gestaan, zijn bijbel had hij menigen dag niet geopend, en wat nog het ergste was, hij had geen oprecht verlangen naar den hemel, geen ware liefde tot God.

En daar nu God den mensch geschapen heeft, om Hem lief te hebben en te dienen, voelde Willems dat het slecht met hem gesteld was.

Ach, dacht hij, wat zal er van mij worden, als ik zoo voortga?

Eindelijk viel hij in een onrustigen slaap.

III.

WILLEMS' KLOK BRENGT HEM TOT NADENKEN
EN HANDELEN.

Toen Willems den volgenden morgen opstond, keek hij Sam scherp aan, en toen hij kwam ontbijten, deed hij het weêr; daarna keek hij op dezelfde wijs naar de klok, alsof hij zoodoende zekerheid wenschte te krijgen, of zij hem al dan niet gezamenlijk eene poets hadden gespeeld.

Een oprecht, eerlijk gelaat te hebben is een groot voorrecht; dat van Sam was onbevangen, en aan de klok kon Willems ook niets bemerken, zoodat hij maar goed vond niets te zeggen.

Zijne vrouw bespeurde al spoedig daarna een groote verandering in zijn gedrag; zijne plaats in de kerk was altijd bezet; zijn huisbible kon met geen mogelijkheid bestoven worden, zulk een menigvuldig gebruik maakte hij er van.

Hoewel sommige zijner kennissen de vrijheid namen hem over zijn veranderde leefwijs te bespotten, alsof zij iets met zijne zaken te doen hadden, stoorde hij er zich volstrekt niet aan. Hij wilde, als Sam of de klok hem dezelfde

vraag mochten doen, een goed antwoord gereed hebben. Zoo ging alles ongestoord voort tot omstreeks den zomer; toen ontdekte hij iets, dat hem in een heel andere stemming bracht. Hij had namelijk bespeurd, dat al zijn lezen en kerkgaan hem niets beter maakte, ja zelfs voelde hij zich slechter; het viel hem moeilijker dan vroeger het goede pad te houden. Hoe kwam dat?

Dat was weinig bemoedigend, om op den ingeslagen weg voort te gaan; hij zag meer en meer in, hoe slecht hij was, en tevens hoe „eng de poort en smal de weg is, die ten leven leidt.” Er waren oogenblikken, dat hij wenschte maar niets van dien weg te hebben geweten. Zoo stonden de zaken, toen Willems, die schijnbaar van dag tot dag dieper in het slijk zakte, eindelijk besloot den predikant om raad te vragen, die, zooals hij wist altijd bereid was om hen, die hulp en troost behoeften, te woord te staan. Hij werd in dat plan versterkt door eene preek, waarnaar hij zeer aandachtig geluisterd had. De tekstwoorden waren: „Er is een weg, die iemand recht schijnt, doch het laatste van dien zijn paden des doods.” Spr. 14 : 12. Op het hooren daarvan scherpte Willems zijne aandacht bijzonder; dat was nu juist het onderwerp dat hem zoo verontruste;

die preek zou juist voor hem geschikt zijn. Zij was dan ook zoo eenvoudig, dat ieder werkman haar kon begrijpen, en bewees dat de weg, dien de mensch voor den rechten houdt, toch een verkeerde is, wijl hij, zooals de tekst zegt, eindigt in den dood.

Een jongmensch bijvoorbeeld, zei de predikant, meent, dat hij zich mag vermaken en genieten terwijl hij het kan, en leeft zoo gerust voort, zonder zich om de belangen zijner onsterfelijke ziel te bekommeren; niemand kan hem overtuigen, dat hij hiermede kwaad doet; eerst als de dood hem verrast, ziet hij, dat zijn weg in den dood eindigt. Eveneens is het met de ledigheid. Sommige menschen zien er volstrekt geen kwaad in werkeloos rond te slenteren, hun weg is gemakkelijk en kan niet verkeerd zijn, want zij doen niemand kwaad, denken zij; maar zij vergeten, dat zij ook rekenschap zullen moeten geven van het goede, dat zij hebben nagelaten, en waartoe zij al den tijd hadden. Ook hier loopt het pad uit op den dood.

Verder sprak de predikant tot dezulken, die meenen door hun braaf zedelijk gedrag den goeden weg te bewandelen, en het eeuwige leven te zullen beërven. Zedelijkheid is uitstekend, zei de predikant, „zonder heiligmaking

zal niemand God zien," en toch kan ook zij tot het eeuwig verderf voeren.

Die vreemde leer bracht Willems geheel in de war, hij zette zulke groote oogen op, dat, volgens zijne meening, de predikant wel moest zien, dat hij er volstrekt niet meê instemde.

Als dat waar is, dacht hij, dat een mensch, die onberispelijk leeft, verloren gaat, dan zou ik wel eens willen weten, hoe het met de anderen moet gaan; waartoe dient het dan zijn plicht te doen, als men er geen beter loon voor krijgt?

Om u hiervan te overtuigen, zoo ging de predikant ondertusschen voort, heb ik u slechts te herinneren aan Gods eigen woord, dat zegt: „De ziel, die zondigt, zal gewisselijk sterven.” En daar nu ééne slechte gedachte, of het verwaarloozen van één enkelen plicht reeds zonde is, zoo is zelfs de meest zedelijke mensch door dezen tekst veroordeeld. Zijn eigen geweten toch zegt hem, hoe menigmaal hij zich daaraan schuldig maakte.

Willems vond dat wel hard; maar hij kon toch niet ontkennen, dat het juist was; maar hij vond een uitweg: wanneer men berouw heeft over zijn bedreven kwaad, dan zal God zich genadig betoonen.

Alsof de predikant zijne gedachten geraden

had, vervolgde hij: Sommige menschen meenen, dat berouw over de zonde en het voornemen om die niet meer te begaan, alles afdoet; maar zegt mij, mijne vrienden, zou iemands been, dat hij door dronkenschap gebroken had, reeds daardoor genezen zijn, dat hij berouw had en voornam zich niet meer aan dat verschrikkelijk kwaad schuldig te maken? Immers neen? Nu, evenmin zal berouw de bedreven zonde uit Gods gedenkboek kunnen wisschen.

Velen rekenen op Gods barmhartigheid, maar wat wordt er dan van Zijne rechtvaardigheid, die Hem even dierbaar is als Zijne barmhartigheid?

Hij dus, die meent te kunnen volstaan met te zeggen: Heere, ontferm U onzer!" zal zeer bedrogen uitkomen.

Ware het de gewoonte geweest, dat de gemeente onder de prediking sprak, Willems zou nu zeker hardop gezegd hebben: „Maar noem ons nu toch den rechten weg, na zoovele verkeerde wegen te hebben opgesomd!" Zoo begeerig was hij dien eindelijk te leeren kennen.

Daar nu, vervolgde de predikant, ook aan Gods rechtvaardigheid moet voldaan worden, kan Zijne barmhartigheid ons niet redden; de gevangene wordt niet vrij, omdat hij om ontferming smeekt. Er is maar één middel, waar-

door wij behouden kunnen worden, namelijk door het geloof, dat Jezus Christus voor onze schuld heeft geleden en gestorven is. Dit nu is de weg des geloofs, dien God zelf voorgescreven heeft. Wanneer een mensch tot de overtuiging is gekomen, dat hij niet kan behouden worden door het nakomen van Gods wet, en dat aan Zijne rechtvaardigheid op de een of andere wijs moet voldaan worden, heeft hij slechts te pleiten op Jezus' zoendood, en te zeggen: „O! mijn God, wil Jezus in mijne plaats aannemen. Hij wil mijn Borg zijn, als ik mij geheel op Hem verlaat!” Dan is aan Gods rechtvaardigheid door Christus' bloed voldaan, en schenkt Hij den zondaar gaarne genade, waardoor hij gered is.

Al het andere volgt. Gods Geest maakt den mensch goed en geneigd tot goede werken, terwijl het hem eene eer is voor dien Zaligmaker te werken, die hem gered heeft; hij voelt, dat hij nooit te veel kan doen voor Hem, die zich voor zondaren aan het kruis heeft laten nagelen.

Niets kan een mensch zoozeer aansporen tot goeddoen, als liefde voor den Zaligmaker, die alles voor hem heeft gedaan, en niemand kan meer berouw over de zonde gevoelen dan zij, die gevoelen, dat hunne zonde zoo

snood was, dat alleen Zijn bloed die kon uitwischen.

Dit, mijne vrienden, is Gods eigen weg, bewandelt dien, hij zal u zeker eindelijk in den hemel brengen.

Willems dacht nog veel over die predikatie na; hoewel hij in het begin ontevreden was geweest over den predikant, en hem dat ook ronduit wilde zeggen, bracht het laatste gedeelte der redevoering hem tot de overtuiging, dat de predikant de waarheid ten volle gezegd had.

Willems behoorde niet tot die menschen, die halsstarrig aan een opgevatte meening vasthouden; hij wilde integendeel gaarne beter ingelicht worden, en ging daarom den predikant eens opzoeken, die hem heel vriendelijk ontving, en gaarne opheldering gaf, waar Willems die noodig had. De predikant bezocht hem later wederkeerig, en toen hij de geschiedenis van de klok had gehoord, alsook hoe Willem door het opvolgen van de vermaningen in zijne preek vervat, een geheel ander mensch was geworden, zei hij: „Het is du met u gegaan als met de klok, al uwe moeite om beter te worden, hielp niet; zoolong uw hart niet vernieuwd was, ging het telkens verkeerd; maar nu zult gij niet meer adwalen, het zal

aan u te zien zijn, dat gij den waren weg bewandelt, die u in de zalige eeuwigheid zal brengen.”

Toen Willems den volgenden Oudejaarsavond weder zijne klok opwond, was hij niet bang voor de vraag van Sam of de klok. Hij had een goed antwoord gereed, en ging als een gelukkig man van 't Oudejaar in 't Nieuwe over.
